

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egész évre	8 korona.
Félévre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.	
Megjelenik minden vasárnap.	

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. GAAL ENDRE.

SZERKESZTŐSÉG:
Dr. Gaal Endre lakása, Csikszzereda (Mikó-utca)
KIADÓHIVATAL:
VÁKÁR L. könyvnyomda. (Gyűdös Gyula) Apafi-Mihály-u. 13.
Hirdetési díjak előre fizetendők.
Kéziratok nem adnak vissza.

Felhívás.

Csikszzereda, 1912. augusztus 12.

Lapunk a mai naptól kezdve minden vasárnap reggel hat oldalos nagyságban fog megjelenni, régi nehézkesen kezelhető külső formája helyett valamivel kisebb alakban. E külső változása azonban a lap eddigi irányában semmiféle változást előidézni nem fog. Országos politikai tekintetekben a hatvanhetes, a vármegyei politika tekintetében a székely érdekeknek lesz továbbá is a védelmezője. A vármegyének minden értelmese lakója, aki velünk ezekben a kérdésekben egyetért, s aki a sajátot nem egyéni érdekeinek elősegítésére, hanem a közérdek támogatására akarja felhasználni, alkalmas eszközt talál a „Székelység”-ben arra, hogy gondolatait, eszméit feltárva, elősegítse a fejlődést.

Mi nem hívunk senkit, mert az olyan meggyőződés, amely a kapacitáció útján születik meg igen csekély értékű, s a legelső tűzben cserben hagyja minket, de igen szívesen látjuk azokat az embereket, akik a saját tudásuk és leszűrődött tapasztalataik alapján értenek velünk egyet, mert az ilyen meggyőződésen alapuló munka alkalmas csupán arra, hogy kitartással, szorgalommal győzelemre vigye a kitűzött elvet. Minél kevesebb frázissal ujjalt és kiegészített erővel fogunk tehát a „Székelység” szerkesztéséhez ezen kis átalakulás küszöbén, reméljük, hogy az a munka, a melyet minden honorárium nélkül, kizárólag a közérdekében kifejtünk, megfogja hozni a gyümölcsét. S ha csak egyetlen atomnyival járulunk hozzá a haladáshoz, amelyet a jelen és a közeljövő megteremt, akkor mi megtettük a magunk kötelességét, de ugyanakkor elis vettük munkánknak jutalmát.

Dr. Gaal Endre,
felelős szerkesztő.

Lehet-e béke, a mosztani ellenzékkel?

Csikszzereda, 1912. augusztus 11.

Tele van az egész ország parlamenti béke után való sóvárgással. A közvélemény minden rétege a pártok közötti való megegyezést kívánja. És mégse bizonyos, hogy meglesz-e őszre

a béke. És ha nem lesz meg, egyedül csak azért nem lesz meg, mert néhány ellenzéki politikus nem akarja, hogy meglegyen. Ugy keverik a kártyát, ugy mesterkednek, hogy a nemzet ne juthasson nyugvóponthoz, hanem inkább a helyzet végképpen elmérgesedjék. Készakarattal szitják a hamvadó zsarátnokot. Gyujtogatnak. Kettenhárman megállítják az idő kerekét, hogy ne mehessünk előbbre, hogy mindig éjszaka legyen, mint ahogyan a Nagy Alföldön egyetlen kivert szilabika kereszte áll a sineken és megállítja a robogó gyorsvonatot, amelyen célhoz érni siető utasok egész tömege szorong.

Igen. Egy-két fékezhetetlen indulatu, vagy hiú és önző ellenzéki politikus kénye-kedvén fog mulni a béke, melyet az egész nemzet közhangulata óhajtvá vár.

Ezt az állításukat, sajnos, nagyon könnyű bebizonyítani. — Ime, Lukács László miniszterelnök már beköszöntött beszédében és azóta ahányszor csak felszólalt, vagy nyilatkozott, állandóan azt hangoztatta, hogy a méltányos és becsületes békekötés elől nem csak hogy nem zárkózik el, hanem azt egyenesen óhajtvá. Most a legutóbbi nyilatkozatában is a reparáció kérdésénél azt mondja, hogy ebben az irányban méltányossággal tartozunk az ellenzéknek. Tisza István gróf pedig összes beszédeiben és írásaiban, de legkivált az aradi levélben félreérthetetlen világossággal, nyíltsággal, őszinteséggel és becsületes egyenességgel kijelentette, hogy szubjektív okok a megegyezésnek útjában nem állanak, ő a legnagyobb keszszéggel félreáll, ha a békekötés az országnak és a nemzetnek javára válik.

Nem mondana tehát igazat, aki azt merné állítani, hogy a kormány és többség részéről a béket önzetlenül fel nem kínálta. Igen is fekinálták, még pedig nem is egyszer. Sőt még a politikai Molochnak követelt emberáldozattól sem riadtak vissza. Tisza gróf felajánlotta áldozatul önmagát. (Hiszen elvégre nem is kellett öneki önmagáért soha a házelnökség. Az országnak kellett, hogy ő legyen házelnök.)

A tisztességes béke egyetlen feltételül kormány és többség csupán azt kötötte ki s azt köti ki ma is, hogy a béke valóban béke legyen, olyan, amelyben senki se legyen a vesztes, hanem az ország a nyertes. — Vagyis álljon helyre véglegesen a parlament norma-

lis munkaképessége arra az egyetlen célra, hogy kezdjen hozzá azonnal a hamarabb a választójogi reform megalkotásához.

Minden lelkiismeretes ember átlátja, hogy ez a feltétel önzetlen és tisztességes és ezen az alapon létrejöhetne a megegyezés, amit az ország újongva fogadna. Mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy az ellenzék vezérembereknek nem kell a béke. Apponyi azt írja Párizsból, hogy ő Tisza Istvánnal és annak „szellemével” nem alkuszik. Kossuth Ferencz arról ír és beszél, hogy a többséggel nem lehet békét kötni, azt egyszerűen meg kell semmisíteni. A többiek is — Justhról ezuttal nem is szólva, azt hangoztatják, amit nemrégiben Mezőssy Béla kiáltott el harci riadóval, VAGY itt élet-halál-barcé következnek és egyik félnek ott kell maradni a porondon. Andrassy alkudna ugyan, de csak a kormány távozása árán. Hadik János kategorikusan kijelenti, hogy ennek a kormánynak nem szabad viszatérnie a munkához, egyszóval még akikben volna is talán némi hajlandóság a békére, azok sem fogadják el a kormány és a többség által kínált tisztességes megegyezést, hanem ők maguk diktálnak elfogadhatatlan és megokollatlan feltételeket, melyekkel napról napra mind jobban elmérgesítik a helyzetet, amelynek vizgatlatlan voltát még sivárabbá teszi az ellenzéki sajtó tulságos idegessége, amely egyes publicistákat már odáig ragad, hogy még a sajtóban való nyilvánosság jogát is meg akarnák tagadni a kormánytól. — Példa erre az Andrassy gróf lapja, amely arra a képtelenségre hívja fel az ellenzéki újságokat, hogy bármiféle igaztalan hirre a kormány közeléből érkező nyilatkozatokat egyszerűen ne közöljenek. Micsoda tulfeszültsége már ez az indulatoknak és mekkora fogyatkozása az igazságérzésnek.

Mindazonáltal, bárminő vigasztalan helyzetben áll is manapság a békekötés ügye, mégis él egy kis halvány reménykedés bennünk, hátha mégis később, amikor igazán kell, előveszi az ellőveszi az ellenzék a jobbik esztét.

— Sümegi Vilmos beszámolót tartott Gyergyószentmiklóson s azt írja a „Magyarország” és a „Csikvárményes”, hogy az lefolyásában példátlanul fényes és impozáns volt. Hát mi nem akarunk gáncsokodni az ő hűségében, elvégre

ha káprázott a szeme azoknak, akik ezt írták, az legfőbb egy kis taktikai hiba, avagy ha a kudarcot Sümegi azzal akarja szépigetni, hogy hatványozott számokban beszél, az neki lehet egy kis fájdalom csitító flastrom, de mi is láttuk, hogy miként történt és hogyan történt Gyergyószentmiklóson ez a fényes ünnepe.

Ugy történt ugyanis, hogy a beszámoló elől, amelyre Sümegi Vilmos s az ellenzék kiküldött szövegei lejöttek, első sorban is elutazott a függetlenségi párt elnöksége és vezetősége, elutaztak egytől egyig azok a vezető emberek, akiknek Sümegi megválasztását köszönhetette, s az egész beszámólótól a gyergyószentmiklósi kerület intelligens eleme a legnagyobb részben távol tartotta magát. Nem ötezer ember volt azon a vasárnap délután jelen, hanem ha sokat mondunk 5—600 s nem kétezer választó, amennyi összesen sincsen a kerületben, hanem pontosan megolvassa 109. A háromszáz teritékes megrendelt bankett iveken 34 aláírás volt, s az asztalnál 120-an vacsoráztak. A lovas bandérium lelkesedés hiányában elmaradt, mert most a ló gazdálkodni kell s a híres fátylós menetben 30 drb fátylós világitott. A szónokok — azok szépen beszéltek, az indítványok és határozatok egyhangúak voltak, ez különben természetes és nem is fontos dolog.

Sümegi Vilmos, aki a következő napon Borszékfürdőre érkezett, ahol őt Török Elek fogadta, kedvetlenül elmélkedik az eseményeken.

Megvizsgáljuk őt. Mind' véletlenül történt az, hogy a gyergyói vezető emberek elutaztak, mindeniknek valami dolga akadt. Ne gáncsolja, ne szidja hát őket. Hanem ha mégis azt hiszi, hogy volna valami tendencia ebben a sok elutazásban, akkor talán jó volna megszívlelni ennek a változásnak az értékét s meggyőződésben, gondolkodásban visszatérni azokhoz, akik őt a technikázás, sipolás, dobolás s egyéb cirkuszi mutatvány féle hazafias felbuzdulásban követni nem hajlandók.

— **Vasutösszeköttetések** dolgában kellemes hírről értesülünk. Gyál és Ókány Sándor főispán intervenciójára ugyanis az üzletvezetéség elhatározta, hogy október 1-től a székelycsárd—brassói székelly körvasuton két gyorsított személyvonatot fog jártni. Igen fontos eredmény ez nekünk, mert budapesti összeköttetésünk ezzel mintegy két órával fog megrövidülni. Ugyanitt említjük meg azt is, hogy szintén Gyálkóy főispán intervenciójára Csikszenttamás községe feltételes megállóhelyet kapott, amely egy évi próbaidó után, amennyiben a szükséges forgalmat a község megadja, véglegesítve is lesz.

— **Új választás a vármegyében.** A közigazgatási bíróság Vákár P. Artur b. tag panasza folytán megsemmisítette a két évvel ezelőtti történet törvényhatósági választáson dr. Gaal Endre I. aljegyző megválasztása után dr. Elthes Gyulának a megválasztott II. oszt. harmad aljegyzővé és Domokos Sándornak II. oszt. szolgabíróvá történt megválasztását. Ezek szerint tehát mindkét állásnak betöltését a vármegye a legközelebbi augusztusi rendes gyűlésen fogja ez közölni, ahol a múltkor megválasztott tisztviselők bizonyára egyhangulag választatnak meg.

Campiánu Ilyés.

Valódi románok vagyunk.

A mit régóta susognak az emberek, de a mit mindenki csak fűntartással mert elfogadni, hogy a román agitáció titkos szálai Csikvármegye községeibe is belenyulnak, ma frappánsan beigazolódott. E percben a magyar állam kebelében egy román anyanyelvű és származású hazaárulóval, s az ők szempontjából egy martirral több van. — Tekintélyes állású ember, főesperes ez az ur, a neve Campiánu Ilyés! Evék óta rebesgették, hogy Gyergyószentmiklóson román gyermekek részére iskolát, bennlakást létesített, a hol szorgalmasan tanítgatott és taníttatott a saját módszere szerint, de hogy honnan, milyen pénzből, azt senki sem tudta megmondani, régóta rebesgették hogy ennek a román papnak a külső simassága undokságokat rejteget, de nem merte volna senki készpénznek venni azt, hogy egy román származású pap akkor, a mikor egy a maga valamint paptársai, hívei és iskolája javára a magyar államtól tetemes segítségeket kér és fogad el, azt azzal halálja, meg, hogy a magyarság ellen izgasson. Sajnos, bekövetkezett. Folyó hó 5 én Campiánu Ilyés gör. kath. esperes a gymesi községekől hazajövet kiszállott Lóvészre, magához hívatta Bokor Ilyés megyebírót, s neki egy „Declaratiune“ („Protest“) című iratot adott át azzal, hogy a hívekkel azt aláírassák. Azoknak a szegény embereknek, a kiknek ezt az iratot alá kellett volna írniok, eszük ágában sincsen, hogy a magyarosodás ellen tiltakozzanak, mert ezek a szegény ördögök itt sorsukkal megelégedett jó hazafai, van azonban nekik egy főpapjuk, Campiánu Ilyés, a kilelkében gyűlöletet hordoz a magyarság ellen, a ki fel akarta ezeket az embereket használni arra, hogy hazaárulók legyenek csupán azért, mert érdemeiket akart szerzeni magának hasonfajtájú nagyjai előtt.

Szerencsére azonban az aláíratás nem sikerült, s a kis gonosz a közigazgatási hatóságok ébersége folytán hurokra került. Hogy mi van abban az írásban, nem kell hozzá kommentár. — A ki elolvassa elborzad azon a bátorságon, és azon a bornírtságon, a mit tartalmaz. Az iratot dr. Márton László főszolgabíró mielőtt azt még valakivel aláíráthatták volna, lefoglalta s a felvett jegyzőkönyvvel együtt beküldötte. Szórol szóra adjuk itt a „Declaratiune“ fordítását és a jegyzőkönyv vonatkozó részét.

Nyilatkozat.

(Tiltakozás.)

Alóírott hívek, a kik, mint elődeink is, a mint mutatja a Románoknak 1750. évi őszszelése is, az egyházi dolgokban a Szépvízi román nyelvű gör. kath. egyházhoz, politikailag pedig Csikszentmihály—Ajnád községhez tartozunk 213 lélekszámban, jelenleg is ezen községhez tartozunk 333 lélekszámban, azonban Lóvészben lakván, a hol köteleplomunk és görög kath. román nyelvű iskolánk van. — Ugyazintén mi is Kóstelek fiókegyháziak 410 lélek görög kath. lélekszámban gör. kath. templommal és állami iskolával — kik mind valódi románok vagyunk és voltunk. — Tudomásunkra jutván a Hajdudorogi magyar görög kath. püspökség felállítására és azon határozat, hogy mi is ezen új püspökséghez csatoltatunk, — szabadok lévén, bármely külső

benyomástól vagy idegen pressiótól, a következőben nyilatkozunk:

1. Nem egyezünk bele abba, hogy elidegenítsünk és kivetessünk a Gyulafehérvári és Fogarasi görög katolikus román érsekség lelki kötelékeiből a hova tartoztunk mindég 1750-től erre, a mint ezt történelmi és hivatalos adatok is bizonyítják.

2. Mivelhogy mi teljesen Román eredetiek vagyunk s jelenleg is beszélvén és értvén a román nyelvet, nem egyezünk bele, hogy ezen román nyelv kivetessék a templomunkból és a többi egyházi szertartásunkból is, amelyet használtak mindég elődeink és mi is, szakadatlanul.

3. Ünneppólyesen tiltakozunk minden egyházi rendelet vagy törvény ellen is, a melyek már meghoztak volna, vagy ezután hoztatnák a mi tudomásunk v. beleegyezésünk nélkül azért, hogy ezek által elvettessék a mi ősrégi nyelvünk és egyházi iskolai vagyonunk, amelyet mi véres verekjünkkel szereztünk egyben segítve lévén csakis a mi egyházi nagyjaink (fenhatóságunk) által.

Egyben kinyilatkoztatjuk, hogy a mint eddig elfogadtuk, úgy jövőben is elfogadjuk azon összes határozatokat, a melyek hozattni fognak ezután is az egyházi és világi vezetők által ezen egyházi jogaink és nemzet ügyünk érdekében (iránt).

4. Kinyilatkoztatjuk továbbá azt is, hogy azon esetben ha ezen jogos és törvényes küzdelmünknek nem volna meg a kellő kívánt eredménye, kénytelenül leszünk ismét, a régi román nyelvű gör. kath. anya egyházunk kebelébe vissza állani, sem minthogy tagjai legyünk egy új püspökségnek a mely teljesen idegen a mi nyelvünk és egyházunktól, vesélyeztetve lévén vagyonunk és jogaink a melyek biztosítva voltak hazánk egyházi törvényei által és a melyek 200 évi használat után vesélyeztetve vannak jogtalanul, minden igazság és alap nélkül.

Ezen határozatunk, megerősítvén eskünkkel hoztatározóink nevében is ezen célra felkért tanuk által megerősítjük, saját kezű aláírásuk és közjegyük használatával is.

Kelt Lóvész, Kóstelek, 1912. évi augusztus hóban.

Jegyzőkönyv-kivonat.

Felvéteket Lóvészben az Almási György lövészi lakos huzánál 1912. évi augusztus hó 6-án a vármegye alispánjának folyó évi július hó 20-án kelt 14—9121. eln. ai. számú rendelite alapján megtartott nyomozás alkalmával.

Jelen vannak:

A hatóság részéről: A felek részéről:
Dr. Márton László, Bokor Ilyés,
szépvízi főszolgabíró, megyebíró,
Pál Dénes,
csikszentmihályi jegyző.

A kihagyandók kihagyásával:

Bokor Ilyes nyilatkozata:

A tegnap Campiánu Ilyés esperes ur, Gyimesbükk községből vasuton jövet kiszállott Lóvész állomáson s eljött házamhoz s az itt eredetben felmutatott nyilatkozatot (Declaratiune) (Prolest) nekem ama meghagyással adta át, hogy azt a lövészi hívekkel irassam alá, s aláírás után hozzá küldjem vissza, ha aláíratni sikerül s ha nem, nem. Azt megvárta nekem, hogy ha 800 hívó Lóvész és Kóstelekről azt aláírja, az esetben továbbra is román szerzetású gör. katolikusok maradhatunk.

Bokor Ilyés s. k.,
fömb.

Kmf.

Pál Dénes s. k., Dr. Márton László s. k.,
k. jegyző, főszolgabíró.

A magyar görög katolikus püspökség tehát nem fér a Campiánu nyakára.

Ezek a községek már a hajdu-dorgi püspökségbe be vannak bekezelve, de Cárián urvalódi román, aki félti ősi oláh nyelvét, mert jól tudja, hogy a magyar gör. kath. püspökség felállítására milyen nagy „nemzeti” eszép rájuk nézve. Sőt tiltakozó elvakult dühében még a törvényhozás ellen is, amely „őségi nyelvüket” elvenni rendelte. — Szerencsére azonban ez a tiltakozás már csak az ő ostobaságának fényes bizonyítéka, a melyre a kormány bizonyára meg fogja vonni azokat a segélyeket, amelyért ő magyarul folyamodott, de oláhlul akart felhasználni.

(g. e.)

Pénzfelosztás a Szentpéter-egyházmege községeiben.

Lapunk egyik elmúlt számában röviden foglalkoztunk azzal a tervvel, hogy a Csikszentpéter egyházmegye négy községének testülete egy millió korona felosztását határozta el. Meggyőződésünk ma is, hogy a pénzfelosztás azért határozatott el, mert egy pár igazgató, a ki a felosztás folytán talán nagyobb összeget kapna abból az egy millióból, annyira félrevezette a népet, hogy az fenyegetésekkel terrorizálja az előjáróságokat, hogy a felosztás mellett foglaljanak állást, s a legdurvább fenyegetésekkel illeti. Mint-hogy pedig a nép maga is tudja, hogy az ő vezető előjárósága maga sem akarja a pénzfelosztást, annyira kontrollizta eljárásukat, hogy megtöltik a vármegye-ház közgyűlési termének karzatát csupán azért, hogy nehogy ott az ők jerezőjük más:éppen, mint az ők szája ize szerint beszéljen. Egyszóval terrorizmusuk határtalan. Pedig hiába való, mert akár akarja a négy falu felosztani azt, akár nem, a törzsvagyon fel nem osztható s a mennyiben azt az illetékes községek még elhatároznák, a felettes hatóságok aligha adnának ahhoz jóváhagyást. Mert bár védelmezi Péter Sándor tanító ur községének népet, mégis úgy van az, hogy az ingyen kapott pénz nagy része a korszakban folya el, s csak nagyon kevés menne abból a földvásárlásra vagy a takarékpénztárba.

Elismerjük mi azt, hogy a községeket sok csapás érte, s e miatt egyik-másiknak van egy kis adóssága, de hisz ez a vagyon éppen a közterhektől fogja megmenteni a négy falu népet, s így kevés szeremenyét nem kell a köztartozások fedezésére fordítsa, hanem ha valamit szerezni tud, azzal a maga nyomorúságán segíthet. *Eltekintve attól, hogy a törvényt tiltja ennek a vagyonnak a felosztását*, ennek a kérdésnek az a pikáns háttere van, hogy amint legutóbb kitudódott az 1 millió koronát, vagyon kulcs szerint akarják felosztani. A felosztandó egymilliónak a felét tehát egy pár birtokos venné le, úgy hogy a nép nagy része alig kapna valamit. Véleményünk szerint ez az oka annak, hogy egymélelyek olyan nagyon a felosztás mellett vannak.

— **Dr. Ujfalusi Jenő polgármestert** azt írja a „Csiki Hírlap” a múlt hó 25-én megtartott képviselőtestületi gyűlésről való eltávozás alkalmával többen „sértő kifejezésekkel” illeték. Pedig dr. Ujfalusi Jenő polgármestert Csikszentpéter városa igen sokat köszönhet. A semmiből almaradottságból, az utolsó faluból tette ma hol-

nap már talán 10.000 lakosu várossá. Küzdve — kellett az elmaradott tanácsba életet és érzéket csepegtessen a haladás iránt, vagyonukat féltő zsu-gori emberek akadékoskodásait kellett leküzdenie, hogy ennek a városnak villanvilágítása, aszfaltjárda, csatornázása, piaca legyen, ma a legmesszebbmenő energiával dolgozik azon, hogy államsegélyvel levegye a pótlódó nagy részét a lakosság vállaláról, s mégis akadnak urak, akik sértő kifejezésekkel illetik a gyűlésből távozó polgármestert csupán azért, *mert nem akarja és nem engedi meg azt, hogy az ő városi tanácsa politizáljon.*

Pedig a polgármesternek igaza van, intézte el a képviselőtestület az ő akatit, s az öknélküli politikának, amely a szenvedélyek felizgatására, ellenségeskedésre és torzalkodásra vezet, hagyjon békét. Ha vannak olyan urak, akiknek olyan nagyon fáj ez a politikai helyzet, vállaljanak mandátumot, s politizáljanak, de egyéb fontos közigazgatási kérdések okos megoldását ne tegyék lehetetlenné azáltal, hogy közénk dobják a pártpolitika szenvedélyeit és ellenségeskedést. Egy képviselő választás amugy is annyi felkorbácsolt szenvedélyt hagy maga után, hogy esztendő kellene ahhoz, amíg a rend helyre áll, amíg kibékülünk, minek szítsuk az ellentéteket akkor is amikor nem kell.

Igaza van a polgármesternek, ha abban a tanácsból, a melyben ő aktáként intéztet, a politikát kizárja, mert csak így remélhető igazságos határozathozatal, ellenkező esetben nem lenne más, mint az aktáknak politikai színezést elintézése. S bár sértő kifejezésekkel illethették dr. Ujfalusi polgármestert az ő városi képviselői, az ő munkássága és okossága felül áll azon, semhogy ilyen incidensek ő rá zavarólag hatnának.

Járásbírósg Ditrón.

A vármegye nek ma a legnagyobb községe Ditró. Nyolcezer lakóssa van. Közvetlen mellette, egy és fél kilométer távolságra van tőle Remete amely-lyel együtt 15 000 lelket számlál. Azonkivül a mostani tölgyesi főszozolgabírói járás vasut összeköttetése a ditrói állomás. Az egész járás Ditrón keresztül közlekedik tehát vármegyével. A község vagyonos. Az arányosítás során mintegy 3—4 millió korona értékű vagyon felett fog rendelkezni. Lakossága tiszta magyar, a vasuti állomás mellett fekszik, feltűnő élénk ipara és kereskedelme van. Nem óditalan és értékel-ten tehát az a gondolat, hogy ez a nagy, életerős, fejlődésre képes község járásbírósgot kapjon.

A kérdés ugyanis abban csucso-dik ki, hogy a szászrégeni járásbírósg az ország legnagyobb járásbírósga. Az ezzel határos gyergyószentmiklósi járásbírósg pedig a legnagyobb járásbírósgok egyike. És a két járásbírósg között fekszik Ditró. Tudvalévó pedig az is, hogy a járásbírósgok határköre kiterjesztetik, tehát a járásbírósgok számai feltétlenül szaporittatni fognak. A két nagy járásbírósg közre egy harmadikat bekelni tehát az egyedüli okos és helyes megoldás. A nehézség azonban ott van, hogy Maroshévíznek ugyanez a helyzete van. Maroshévíz pedig Marostorda vármegyében lévén, konkuren-ciát csinál Ditrónak, s ezzel az egész

Csikvármegyének. Ditró községe tehát minden erejét és összeköttetését igénybe kell vegye, hogy vállalkozását siker koronázza.

Ugy tudjuk, hogy az összes érdekelte községek már képviselőtestületileg nyilatkoztak a Ditróhoz való csatlakozás érdekében, s a vidéknek ilyen előre haladott stádiumában nagyszámu küldöttség jár Gyalóky Sándor főispánnál, aki Ditró ezen tervét örömmel vette tudomásul, s a legmesszebbmenő támogatását ígérte meg.

Ditró község fejlesztése a választójogi kérdés megoldásánál is előnyes helyzetben van, mert a nemzetiségek letérése érdekében minden javaslat megegyezik abban, hogy Ditró székhelyül új választó kerület létesítendő, s ahöz a maroshévízi és vidéki román-ság hozzácsatolandó, mert Ditró és Remete székelly lakósságával a magyar-ság hegemoniája biztosítva lenne.

A kivándorlás kérdése és közgzdasági vizsgálata.

Irta: István János a jog-és államtudományok doktora.

(Folytatás.)

A közbiztonság- és közrend érdekében jogában áll a kormánynak oly rendszabályokhoz kötni a határátelést, melyek mellett veszélyes elemeknek közlekedése meggátolható, nevezetesen hatósági igazolványokhoz kötni az átke-letést, vagyis a határszéli állomásokon ily igazolványok kötelező vizsgálatát rendelni el; kívánható ez közérdekesi okokból is, vagy a kiutazóknak, (kivándorlóknak) saját, de közhatalóságilag védelmezendő érdekében.

A határon átkelés szabadsága a kormán által tiszteletben tartandó s ezen szabadság jelentékeny korlátozása vagy pedig ideiglenes felfüggesztése csak rendkívüli körülmények, veszélyek idején történhetik; így például hadjárat esetén honvédelmi érdekében, vészes járványok (pestis) esetén közegészségi érdekében. Rendőri kiutasításuk szigoruan örkődik a gyanus beutazókra, idegenekre s azoknak igazolására. Vannak rendeleteink, melyek-szerint kivándorlásról gyanus egyének és csoportok főleg a határszéleken figyellemmel ki-izsgálásra felhívandók, s a kellő úti igazolvánnyal nem bírók lakhelyükre visszautasítandók.

A kivándorlás ügy derekát az Amerikába való kivándorlás képezi. Amerikát kétségtelen a mai fejlődésű főokra a vasutak emelték a mai egyesítették a külön álló államokat a mai hatalmas egyesült amerikai államokká, azaz egy egészet képező zárt területté, azaz politikai egységé, melynek kiváltságos helyzete lehetővé tette az amerikai népek eddig bamulatos fejlődését. Haecsal egy pillantást is vetünk az Amerikában vendorolt magyarok életére, szomoruan tapasztaljuk, hogy Amerika a magyarság temetője. Az Egyesült-Államokban évente átlag 11.986 embert pusztítanak el a bányák, 3361 vasuti alkalmazottat ölenek meg és 66 833 munkást sebesítenek meg a vasutak és évente átlag 10.000 ember pusztul el, 68.000 ember nyomorékká válik, 55.000 ember súlyosan és 400.000 ember könnyebben megsérül a különböző gyárakban, vagyis évente, mintegy 615 ezer embert éri a szerencsétlenség. Ezen kimutatást még akkor is borzalom volna elgondolni s ezen szörnyű ember mészárlást, ha nem tudnók, hogy honfirtásaink közül is igen sok ezernek a vére öntözi Amerika földjét. Csak egy pillantás a szerencsétlenségek krónikájába s már is látjuk, hogy pusztul, vész Amerikában a magyar. Bárhová is tekint az ember, ott látja a szegény magyart a leggyilkosabb munkában izzadni s ahova más semmi pénzért sem kap

az amerikai vállalkozó munkást, ott is a ki vándorló magyar turja a földet, repeszt a sziklát, furja az utat ezernyi baj és veszedelem között.

Hány és hány özvegy és árva átkozza Amerikát, mert elrabolta tőlük a hűségese férjét, a jó apát, a derék, a szorgalmas kenyerkeresőt. Hány és hány szülő hullat fájó könyvet, siratván elete örömet, az oly korán jobb hazába költözött fiuk és hány és hány testvér, rokon szívébe lop fájdalomat a szerető testvérek és rokonnak idegen földön való épp oly gázos, mint amilyen borzalmas kimúlása.....

Magyar vértől ázott az amerikai föld és magyar szívek ezreit zárják magukba az amerikai temetők. S népünk mégsem okul. A dollár hatalma nagy, a pénz ördöge nő. Legyűri a haláltól való félelem érzését is.

Mentül nagyobb a fény, annál nagyobb az árnyéka! A városi nyomornál borzatóbb nincsen. És Amerika városaiban, valóban a nyomor még irtózatóbb, mint az egész Európában leghirhettebb Londonban, amelynél nagyobb városi nyomor sehol a világon nincsen. Amerikában legszegényebben élők számát, azokét, akik a legszükségesebbekkel sem bíznak, 80 millióból 10 millióra teszik az — általános jólét korszakában — akik közül azonban 4 millió koldus és csavargó.

Az amerikai ma már gyűlölettel nézi éppen az olaszországi és magyarországi bevándorlókat, akik közül legtöbben az amerikai szakadás és nyelvismeret nélkül, egyedül a vakszerencében bízva jönnek a új világba, ahol aztán az éhenhalás miatt bármely munkára és bármely ártat vállalkoznak. Lelketlen munkaszerzők kihasználják a testi, lelki erejéből kivetkötött éhséggel küzdőket. Akik pedig itthon is elzúllítottak, ottan ott folytatják, ahol itthon elhagyták.

Ezek aztán minden aljas dologra, még a legembertelenebb dologra is kaphatók pénzért, mert hiszen az éhenhalásból menti így meg magát.

Mi lehet ennek más a szomorú következménye, mint az, hogy az ilyen nép seregétől pusztul el. Ez tehát nagyveszteség Magyarországra, ahol a népesség és főleg a magyarság ugy is gyér és elégtelen.

Az amerikai gyári munkás élete ottani kényszerhelyzeténél fogva a trüsztek egyetlen kiszámányolási miatt a korszakában, „horban”, az ívásban végződik s végül az ópiumba fullad bele. Az amerikai önzés olyan rettenetes, hogy a malata s ömörös, a beteg tuberkolózis, a felfakadó sebekkel bíró, a kullancs és legyek által felmárt genyes állatokot olcsón szedik össze, valósággal felhasználják és rendszerint feldolgozzák. Ezekről hullottak az amerikai katonák Cubában halomra, jobban mint a spanyol golyóktól.

Az államnak legfőbb és legsős feladata a gyógyíthatatlannak látszó kivándorlást megfelelő nemzetgazdasági és mondjuk üzleti alapon egészséges irányba terelni, hogy okulva az eddigi hosszú betegség krízisén, törvényes uton megfelelőleg orvosolható legyen. Hiszen a mai férfi munkashiány valóságos népvándorlás eredménye, amelynek már nem csupán egyes községek, hanem némely egész járáso, sőt vármegyék is érzik a nagy munkás hiánynak romboló hatását.

Politikai szempontból is igen aggályos a férfi szavazó magyarságnak a kivándorlása, főleg éppen a mai zavaros viszonyok között. Mindenesetre az anyagi téren kiszámíthatatlan kár az otthonhagyott vagyonnak a kellő munkaerő nélkül maradása miatti jövedelem csökkenése, vagy pláne megszűnése. Erkölcsei szempontból pedig még romlóbb hatása van a családot nélkül maradt háznépnek dologlansága, henyélese és tisztán az amerikai keresztre való támaszkodása, amelynek remé-

nyeiben, — a munka erővesztés tulajdonképpen többszörös. Mivel a kivándorló öt évig és tovább is mindaddig, amíg Amerikának polgára nem lett, az állam szülőföldje és hazájának támogatását és védelmét kéri, az idegen földön mindig igényli, az államnak legeminebb feladata a külföldön élő vagy az Amerikában dolgozó és kereső honpolgárai érdekeiről, a tőle telhető módon szintén gondoskodni.

Mindenféle elégedetlenség és lázítás viszi ki az embereket Magyarországból, amihez a nehéz megélhetése a népek és a kereset hiánya csatlakozott. Mivel a mai nehéz politikai helyzetben a kormányuk ezer mindenféle nehézséget kell leküzdeni, lehetetlennek tartom, hogy egy mélyen átgondolt szociális irányú átalakulásról ez idő szerint állami és társadalmi rendünkben eredményesen beszélni lehetne.

A munkapárt szervekedése.

Székelyudvarhelyen, a vármegye minden részéből egybegyűlt 500 — 600 választópolgár részvételével nem régiben alakult újra a megyei nemzeti munkapárt s ugyanakkor választókerületenként is megtörtént a pártalakulás.

Mint jelentik, a megyei munkapárt elhatározta, hogy folytatva a szervezést, a nagyobb községekben külön községi munkapártokat létesít.

Vármegyeszerte igen kedvező erre a hangulat és az ellenzék napról-napra tért veszt. A koalíciós hősökből már mult választások idején kiábrándult a vármegye józan eszlű székegyse s ez a kiábrándulás most még teljesebb. Mutatja ezt az a körülmény is, hogy bár a megyei párt csak augusztus hó közepére tervezi a további szervezést a választójogosultak önkényes elhatározásából, szórványosan már is megkezdődtek a községenkénti pártalakulások. Így például mult hó végén Farczád, Székelylengyelfalva és Sükő községekben történt meg a pártalakítás. Farczádban Lőrincz Áron ref. lelkész, Székelylengyelfalván Székely Sándor földbirtokos, Sükőben Kiss Albert földbirtokos a pártelnök. Folyó hó 4-én a Nagy-Küküllő völgy egyik népes központjában, Böggözben volt négyülés, melyen a szomszédos községek is képviselve voltak. A négyülés igen lelkes hangulatban folyt le, s Ugron János helybeli nagybirtokos indítványára, egyhangulag határozta el a munkapárt megalakítását.

A párt elnökségét, engedve az általános közóhajnak, az általános köztiszteltben álló Csuk István böggői ref. lelkész fogadta el, kinek személye garancia arra, hogy a párt a választások idején ingadozni nem fog.

HIREK.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** A vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 24-én, szombaton délelőtt 10 órakor tartja rendszeres havi ülését Gyalóky Sándor főispán elnökléte alatt.

— **Személyi hír.** Fejér Sándor alispán a magánjavak erdőgyeiben Gyergyótólgyesre utazott és a hétfón Gyergyótólgyesen megkezdődő fősorozásokon is, mint polgári elnök résztvesz.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** A vármegye törvényhatósági bizottsága rendszeres nyári közgyűlését folyó hó 31-én, szombaton tartja meg. E közgyűlésen kerülnek kiosztás alá a segélypénzek és ösztöndíjak.

— **Áthelyezés.** Bokor Ferenc csikszeredai számgyakornok a szekelyudvarhelyi számvéviséghez áthelyeztetett.

— **Uj egyetemtanár.** Dr. Bochkor Mihály, nagyváradi jogakadémiai tanár, az erdélyi r. k. státusnak egykori derék munkás titkárá, a király a kolozsvári egyetem magántanárává nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Paulovics Antal folyó hó 4-én tartotta eljegyzését Müller Augusztával Csikszeredában.

— Folyó hó 11-én délután Gözsy Árpád gyógyszerértára, 15-én délután pedig az Orbánfele gyógyszerártás lesz nyitva.

— **Eljegyzés.** Csiby Endre ditrói kereskedő eljegyezte Czimbalmos Carolát Szárhegyről.

— **Halálozás.** Heley János birtokos, volt országgyűlési képviselő folyó hó 8-án Kászondföldön elhalt.

— **Prímicia.** Mult hó 28-án mutatta be Nyíró József első szentmiséjét Csikmenaságon. Az ünnepi szónoklatot Ince Domokos csikszergyőrgyi plebános tartotta, az ujmisést az oltárhó Hosszu Ferenc főesperes vezette. — Mise után Hosszu Ferenc az új misés vendég-szerető hazánál mondott üdvözlő beszédet szép közönség jelenlétében.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A vallás- és közoktatási miniszter Tóke Antal tanítót Gyergyóokás-Zsedántelekre és Rancz Béla tanítót Székelyvárságra nevezte ki, Csikszergyőrgyre: Burda Reszó szepírv-kösteleki, Gyergyóokásra: Bartha István szepírv, Gyergyóremetere: Hollós Bernát gyergyóvárhelyi, Gyergyóvárhelyre: Nagy Tamás gyergyóremeteli, Szepírvre: Szabó Béla borszék-hollósarki, Szepírvköstelekre Becze Ferenc szepírv tanítókat pedig áthelyezte.

— **Házasságok.** Vámos Nándor dr. gyergyószentmiklósi ügyvéd eljegyezte Kellner Bös-két Nyiregyházán.

— Fenesy Ferencz dr. csikszeredai kir. törvényszéki jegyző és Eördögh Erzsébet Kolozsvárt házasságot kötöttek.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Velkey Zoltán ditrói áll. polgári iskolai r. tanítót a nagyszőlősi és Fodor György gyergyóalfalvi áll. polgári isk. h. tanítót a ditrói áll. polgári iskolához áthelyezte.

— **Az új üzletvezető.** A kolozsvári máv. üzletvezetőség főnökevé a minap elhalt Jármai Béla helyére Felszeghy Ferencz szegedi üzletvezető nevezetett ki. Az új üzletvezető a kolozsvári Vörös-kereszt kórházban súlyos betegen fekszik s egyelőre szó sem lehet arról, hogy hivatalát elfoglalja.

— **Tusnádfürdő látogatottsága.** A tusnádi fürdővendégek legutóbbi névsora szerint július 26-ig ez évában 1377 fürdővendég fordult meg Tusnádon.

— **Csikszereda katonasága.** Egy fővárosi lap értesülése szerint a honvédség újjászervezésén a honvédelmi miniszteriumban javában dolgoznak. Targya főként az újonnan felállítandó 4 honvéd gyalogezred és tizenhat tüzérezred, valamint a két lovagló útegosztály szervezése és a meglévő csapatok új területi, illetve kiegészítési és elhelyezési beosztása. Az új terv szerint a 24. honvéd gyalogezred Brassóban, Fogarason és Csikszeredán lesz elhelyezve, tehát a jelenlegi beosztás annyiban változást szenved, hogy Kezdüvársárhelyről elvonják a zászlóaljait. Értesülésünk szerint ez ügyben a mult heten városunkban tartozkodott Tamassy Árpád tábornok és Bora vezérhadbiztos, mint a honvédelmi miniszterium kiküldöttéi.

— **Ezren szemvednek főfájásban** és kevesen tudják, hogy az ellen legjobb, legbiztosabb és azonnali segítséget az Oroszlán-sóbsorszesz nyújt. A főfájás azonnali elmúlik, ha a homlokot és a konokabb eseteknél a fejbőrt Oroszlán-sóbsorszesszel bedörzsöljük. Kisérelje meg és ítéljen önmaga. Eredeti üvegekben á 44 fillér, 1 K 10 f és 2 K 20 f, az összes gyógyszerárakban és üzletekben kapható.

— **Brassó a csikszeredai Székelygyűlésen.** A nagyszabású érkező Székelygyűlésre a „Brassói Székely Társaság” tagjai közül immár 44-en jelentkeztek a közgyűlésen való részvételre és a közgyűlés, az azzal kapcsolatos kizárólagos érdekesége és a szép kirándulások bizonyára népessé és keresettebbé teszik augusztus 26-ikat az egész Székelyföldre nézve. A részvételt különösen előnyösse teszi az a körülmény, hogy a Szövetség kedvezményes jegyeket eszközölt ki, mi igen olcsóvá teszi az utazást. E napokra Csikszereda ünnepi díszit őt, hogy meltoan fogadhassa a székelység bajnokait és illusztris vendégeit. Az előkészületeken a rendezőség dr. Ujfaluji Jenő polgármesterrel élen, serényen dolgozik. Varmegyénk tanító és jegyzői kara teljes számban vesz részt a közgyűlésen.

— **Aranylakodalom.** Kedves ünnepe lesz Danfalvának folyó hó 15-én. Pokakereszturi Székely András, birtokos e napon új nevelő Györfly Annával való hosszú és boldog házasságának ötvenedik évfordulóját. A nevezetes örömlümpet a karcolvány templomban ünnepeles megajdással és szemtisztelettel veszi kezdetét. Innen az ünneplőnek nagyszámú rokonsága és tisztelői Danfalvára vonulnak, ahol diszebed lesz. Az ünnepe Danfalva nepe is résztvesz, annál is inkább, mert Pokakereszturi Székely András regente a község nemese ura volt. Több jobbagyaladot telepitett be Zalából. A felszabadulás utáni időkben hosszú ideig főbíró volt; ezt a tisztséget ugyan csak a nép iránti önzetlen szeretetből — kívánalomra — vállalta. Felesége példaképe a régi nemes aszonyoknak; nagyenyre a kerület képviselőjeinek, dr. Györfly Gyulának.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter György Gábor dr. csikszeredai munkásbiztosítási tisztviselőt a XI. fizetési osztályba id. min. állami végrehajtóvá a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságához kinevezte.

— **Hibas veret a kétkoronásokon.** Az új két koronások között több hibasveres akad. Ezeknek az a bajuk, hogy a perjenjükhöz alkalmazott ismert fóliás: „Bízalmam az ősi erényben” hatalmas sajtóhíba segítségével „Bízalma ősi erényben”-ne alakult át. Hogy ebből a hibasveresű ezüstpenzből mennyi készült, azt ma még nem lehet megállapítani, mert a pénzverőintézet hihetőleg nem vette észre a hibát, amint hogy a két koronásokat forgalomba hozó bankok sem jöttek rá. Arról, hogy ezek a rossz feliratu pénzdarabok hamisak voltak, aligha lehet szó, mert hiszen ez a pénz olyan friss keletű, hogy hamisításra még a legfürgőbb és legvesztelenebb pénzhamisító sem vállalkozhatott. Miután azonban később a „Bízalma ősi erényben” fóliás esetleg kétegyre adhat alkalmat, igen üdös lesz ezeket a forgalomból kivonni. Ez persze nem fog valami könnyen menni és pedig már azért is, mert igen kevés olyan ember akad, aki a peremeken alkalmazott és nehezen olvasható fóliást böngészgeti.

— **A csiki kiállítás és a kamara.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara érdeklődően a Csikszeredában rendezendő iparkiallítás iránt, felhívást intézett a megye ipartestületeihez és a háziiparral foglalkozó községekhez, hogy az első megyei iparkiallítás ügyét melegen karolják föl. Ez a kiállítás — mondja a kamara — nem verseny kiállítás, tehát nem remekket kell bemutatni, hanem azokat a kész cikkeket, amelyek itt forgalomban vannak. Legfőbb célja a kiállításnak, hogy egyfelől a közönség Csikmegeye ipari erejét megismerje, másfelől, hogy azok az intéző ténylezők, melyek a székely gyűlésen jelen lesznek tájékozást szerezzenek Csikmegeye iparfejlesztése tekintetében. — E szempontból nem lehet közömbös senkire nézve a rendezendő kiállítás, erkölcsi érdeke az ipartestületeknek, a községek előjáróinak, a lelkeseknek, a tanítóknak, hogy a területükön termelt ipari cikkek kollektív bemutatást nyerjenek. A kiállítás augusztus 2—3-án rendezik el Csikszeredában a gimnázium épületében és másnap (vasárnap) delelőt nyitják meg. Kiállítások ipari cikkek hazai ipari cikkek, női kézimunkák (régiek is) gyümölcs konzervek, borvizek és ipari nyers anyagok (kő, kőszén, fa, kaviin, kender, len, fakereg stb.). Minden község mutassa be a borvizeit, hogy az idegenek lássák ezt a nagy gazdagságot. A munkák legelőszérűben maguk a kiállítás rendezhetik el, azért kívánatos, hogy a ki teheti személyesen vigye munkait a kiállításra. Az iparkamara örömmel venné, hogyha az általa kiképezett székely ifjak közül egyszem ma-

radna el erről a kiállítástól s a 26. ártartandó Székely kongresszuson is részt vennének. A kiállítás való részvételt az ipartestületeknek és a kongresszuson való részvételt dr. Ujfaluji Jenő polgármesternek Csikszeredában kell bejelenteni. A kiállításról jeleznek, hogy mekkora területet foglalnak le.

— **Új tisztí karkod.** A hadvezetőség elhatározta, hogy a gyalogos tiszteknek jelenleg használatban levő karkodait más modellű karkodokkal cseréli ki. Ez intézkedésnek oka az, hogy a jelenleg használatban levő karkodok nem szépek és nem praktikusak.

— **A csikszeredai vadásztársaság Zsögöfördön,** folyó évi augusztus hó 15-én ténccel egybekötött zártkötő nyári mulatságot rendez, melyre a meghívókat már a mai napon utnak is indították. A vígalmi bizottság lazasan működik a nagy nap erkölcsi sikerére s a meglepetések sorozatát nagy titokban őrzi. Lesz társas-ebéd delután 1 órakor, a mezu vadász, ugymint bogrács gyűlés és telen turós töpörtyűs csusza (egy teríték 1 korona 20 fillér). — A delutáni órákban üvegalamb lövő verseny, mindenki saját fegyverével és töltenyeivel löhet, egy lövés 10 fillér, mely a beszerzett üvegalambok árában fizetendő. Este nagy tűzijáték. A vígalmi bizottság elnöke: Dr. Szilavy Tibor, tagjai pedig Nádasy Bela és B. Nagy József. Augusztus 15-ike az általános vadásztalálom felszabadulásának napján a vadásztársaság minden tagja különböző területeken tartott vadászata után delután 1/2 órákor találkozik a fűrdő helyen, tehát nem frakkban s kereknek a hölgyek is minél egyszerűbb ruhában megjelenni. A zenét Kozák David zenekara szolgáltatja. E kitérőnek ígérkező mulatságra felhívjuk Csikszereda város és vidéke közönségének érdeklődését.

— **A tisztí orvosi vizsga eltörölése.** Az Országos Orvosszövetség évek óta kérte a belügyi kormányt, hogy a tisztí orvosi vizsgát törölje el. Ez eddig nem járt sikerrel, most azonban a belügyminiszter legutóbb kiadott rendeletével azoknak az orvosoknak, kik a tisztí orvosi vizsgáról szóló rendelet kibocsátása előtt már tiszteletbeli járásorvosok voltak, a tisztí orvosi vizsga letételét a tisztí orvosi pályázatoknál elengedte. Miután ez a döntés elvi jelentőségű — jelenti egy laptudósítót. — az Orvosszövetség bizik abban, hogy az éveken át folytatott akcióját most siker fogja koronázni és a tisztí orvosi vizsgát a belügyminiszter egyszer s mindenkorra elfogja törölni. A mennyiben a teljes eltörölés most meg nehezségekre ütközik, a szövetség leg alább bizonyos esetekre kéri, hogy a tisztí orvosi vizsga letételét a pályázatoknál engedjék el. Ilyen esetek volna: az évi kororvos működés esetében; azoknál akik a serelemes tisztí vizsgarendelet kibocsátása előtt szerettek okleveletüket és mint körorvosok működtek; oly körorvosokkal szemben, akik tudományos és szakirodalmi tevékenységet tudnak kimutatni, kivált, ha már huzamosabb idő óta működnek a gyógyászat terén.

— **Kartyások öröme.** Fiuméből jelentik: Egy ismert fiumei karyjátékos olyan gepet talált fel, amely magától keveri a karytát és ki is osztja azt. A feltaláló ezt a gepet már egész Európa területére szabadalmaztatta is. Ötven ezer korona átlatókevel reszvenytársaságot szandekozik aialkítani, hogy találmányát a karyások örömeire minél szélesebb körökben terjeszthesse és értékesítthesse.

— **Két első honvéd-tüzér ezred felállítás.** Az első honvéd-tüzérezredet az 1913. év március havában állítják fel és pedig az egyiket Budapesten, a másikat a delvidéken, vasosnyúl a szeged il. honvédterület területén. A új honvéd-tüzér ezredet egyenruhájának a kérdése meg nincs eldöntve, annyi azonban már nyilvánvaló, hogy hasonló lesz a közös hadsereg tüzérségi egyenruhájához. A karon és a nyakgalléron rajta lesz a magyar zsinorzat.

— **Magyar birtok oláh kezen.** A lapokból vesszük a hírt, hogy a szomszédos Háromszék megyében az ország határa mellett közvetlen hosszú vonalban végig húzódó 30,000

kat. hold kiterjedésű erdő birtokot örök áron eladták 60,000 koronáért Czárán Artaxes bukkaresti bojárnak. Állítólag a magyar vállalkozóknak és a magyar kormányknak is kínálták megvételre a birtokot. Igazán szépen erősítjük magunkat s gyönyörűen üzzük a magyar földbirtok politikát. Hírét vesszük annak is, hogy a borpataktelepi dugszagd aranybányák közül a legnagyobbik, a több mint egész évtized óta paratlanul virágzó Pokobánya egy oláh előkelőségekből és pénzemberekből alakuló konzorcium kezébe került.

— **Kisiklás a székely körvasután.** A székely körvasút Madéfalva—marosvásárhelyi részen, Rátosnya és Palotálva állomások között egy tehervonat mozdonya és tizenkét kocsija kisiklott. Egy fékező sulyosan, két fékező és a mozdonyvezető nem veszélyesen sérültek meg. — A pályát a kisiklás annyira megrongálta, hogy a két állomás között a vonatok csúttörtökön estig nem közlekedhetnek.

Vételkötelezettség nélkül tekintse meg

SZÉKELY és RÉTI butorgyárosok
Marosvásárhely Széchenyi-tér 47.

állandó butorkiállítását!

Videki érdeklődők meghívására — vételkötelezettség nélkül — személyesen mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. —

Részletre áremelés nélkül!

— **A kolozsvári egyetem ez évi vezetői.** A hivatalos lap vasárnapra száma jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a kolozsvári tudományegyetemen az 1912—1913. tanévre Dr. Kosutány Ignác nyilvános rendes tanárnak a tudományegyetem rektor magnificusává, dr. Lukáts Adolf nyilvános rendes tanárnak a jog és államtudományi kar dékánjává, dr. Buda Kálmán nyilvános rendes tanárnak, az orvostudományi kar dékánjává, dr. Zolnay Gyula nyilvános rendes tanárnak a bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi kar dékánjává, dr. Klug Lipót nyilvános rendes tanárnak a matematikai és természettudományi kar dékánjává, dr. Marsalkó Tamás nyilvános rendes tanárnak pedig az orvostudományi kar jegyzőjévé történt megválasztását jóváhagyólag tudomásul vette és öket ezen tisztségükben az említett idő tartamára megerősítette.

— **A megáradt patak halottja.** A minap nagy felhőszakadás volt, mely megárasztotta a Torja- és a Kászonpatakat. Kézdiszentleleken a megáradt Kászonpatak áldozatot is követelt magának. A megáradt patakok ökörszekerén akart keresztülmenni Keresztés Andras két fia, azonban az egyik fiút, Keresztés Ágostont, aki nem fogódzott meg szilárdan a szekerbe, az ár lesodorta és magával ragadta. A szerencsétlen fiú hulláját a közeli hatáiban fogták ki.

Laptulajdonos: dr Nagy Beni.

Modern kutépités.

Új kutak építését cementgyűrűkkel, süllesztő rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb süllesztését rutányos áron elvállalom.

Nagy Mihály Sándor, 21—

cementárúgyár és építési anyagkereskedő Csikszeredában, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy raktáron tartok

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEKPIPŐT

a leggyeszterbből, a legjobb kivitelig. Gyermek cipők minden színben, gyorsan és pontosan eszközlök. Kivánatára házhöz is elmegyek. Kérem a n. é. vevő és rendelők közönség szives pártfogását, tisztelettel:

Mandel Izidor 23—26

Csikszereda, Kossuth-L.-utca 63. sz. a.

Elvem nagy forgalom és kevés haszon.

ÉRTESETÉS. Felhívom a figyel-
varrógep vásárló közönségnek, hogy
bárki mielőtt butort és varrógepet vá-
sárolna ne mulassza el raktáratom meg-
tekinteni, hol az összes raktáron levő
butorokat, ugymint:

**ebédlő-, háló-, szalon- és
irodai berendezések, bór-
garnitúrák, diványok és
madrácok**

minden kivitelben és rendkívüli nagy
választékban, valamint

**a legjobb gyártmányu
varrógepek, kerékpárok,
gramafonok és lemezek**

melyek igen jutányos árban és kedvező
fizetési feltételek mellett lesznek elár-
sítva. Minden tölem vásárolt varrógepért
6 és 10 évi jótállást vállalom. Varróge-
peket 27 forinttól, gramafonokat 20 for-
inttól és kerékpárokat 55 forinttól fen-
nebb árúsítom. Varrógepek, kerékpárok
és gramafonokhoz mindenféle alkatrészt
kaphatók. Javításokat a legutánosabb
— árért eszközök jótállás mellett. —

Tisztelettel:

ACKERMANN IGNÁCZ

Butor- és varrógep nagyraktára,
Csikszereida, Kossuth-utca 9 szám.
(Lukács Juliska-fele bérpalota.)
24-52

Ha olcsón és jól akar vásárolni tegyen próbát.

Mindenféle asztalos-, kárpitos- és díszítőmunkákat elvállalom.

Hirdetmény.

Gyergyóalfalu községben a segéd-
jegyzői állás folyó évi szeptember ho-
1-től 1913. június végéig helyettesítés
útján betöltöttetik.

Fizetés évi 1000 korona, tűzifa áta-
lony 60 korona, utazási átalány 30 ko-
rona és mellékjövedelem.

Felkérletnek mindazok, kik ezen ál-
lást elfoglalni hajlandók, hogy arról az
előjáróságot lehetőleg sürgösen érte-
sítsék. 1-2

Gyergyóalfalu, 1912. augusztus 5.

Kiss Lajos,
bíró.

Maerko István,
s.-jegyző.

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett
közöltetnek s felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

Az amerikai porcellán-puder
csak akkor valódi ha az a

„YES“

szóval van ellátva, kapható
6-fele színben 3 és 5 koronas
dobozokban. Folyékony Yes-
puder (Liquid-Pouder) ára
4 korona. Nappali krem, ára
3 korona. A Grand Fayence
szappan a legjobb a világon
ára 1 kor. 50 fill. — Kapható:

FEKETE VILMOS,

illatszer- és pipere-üzletében, Csikszereida.
Postai megrendelések pontosan eszközölteknék. 59—

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás.

Törvényesen bejegyzett vételi gy.

Óvakodjunk értéktelen
utánzatoktól!

Kinek drága az egészsége

és pénzét nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdeké-
ben eszelel, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

Oroszlán Menthol Sósborszeszt

a háziszerek királyát.

Kapható 44 fill. 1.40 és 2.20 K eredeti üvegekben.

Főelárúsítás:

KELLER ISTVÁN gyógyszer-tárában

az „ATTILAHÓZ“.

Csikszentmártonban és Tusnádfürdőn.

Csusz, köszvény, reuma, szagatás, nyilalás, oldalszúrás, keresztosontűzés, derékoldal- vagy
hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és újjak, gőresök,
továbbá hűlés, megfázás, vagy légútzamból származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán
Menthol Sósborszesz használatával. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, egy borogatást
alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszagatás, hajhullás, idegesség, bágyadság, kimerültség
általános gyengeség esetében kiemelkedő ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósborszesz.
Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza nátha ha fellép, ngz emlékezzék az Oroszlán
Menthol Sósborszeszre, mely a legkitűnőbb és legelterjedtebb háziszerek. Ezer és ezer más
esetekben is kitűnő sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósborszesz használva.
Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanusko-
dik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósborszesz az emberiség jövőjeve.

2-52

HERCZKA GYULA

villanyszerelési vállalata

Marosvásárhely

Főter 18. sz. Telefon 352.

Csillár, izzólámpa és az összes
szerelési cikkekben nagy raktár.

Elvállal minden e szakmába vágó
munkálatokat úgy helyben, mint
vidéken szakszerű kivitelben.

UJDONSÁG!!!

Magyarország és Ausztria részére
egyedüli képviselést a „Dim a
Lite“ szabályozható izzólámpá-
nak (világos és homályos égésre).

Szalámi és hentesárúk

12 magyar szalámi május havi ára
3 korona 90 fillér, minden további
— hóban 10 fillér áremeléssel. —

Vastag fehér táblás szalonna ára	1 K 60 f.
Vastag füst. és paprikás szalonna	1 „ 80 „
Kolozsvári husos szalonna	2 „ —
Füstölt és papr. szlet szalonna	1 „ 70 „
Vadász kolbász sonka húsból	2 „ 20 „
Nyári szalámi	2 „ —
Száraz kolbász	2 K — f.

mindennap frissen készítve kapható

Theil József szalámi gyár-
rosnál : : : :
Medgyes (Erdélyben)

Eladó elköltözködés miatt egy alig
használt modern lakberende-
zés, amely áll egy uri szobából. (Pa-
lisander fa), egy ebédlő (dió), egy
háló (szifla) és egy konyhából. Cim a
kiadóhivatalban.

HALLÓ!

ÉRTESETÉS.

HALLÓ!

Építési anyagraktár, vasbeton, mükő- és cementárugyár.

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszereidában, a Kossuth-
Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be s azon
kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére minden-
nemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktárom van:

Mész darabos és oltott. **Portland-cement** friss és legkitűnőbb minőségű. **Gipsz** staka-
tur és szobrász. **Nád** fűzve stakaturokra és egyéb fák eltakarására. **Valódi aszfalt**
fedőlemez többféle minőségben. **Kollarit bőrlémez**, mázolat nem igényel, kizárólagos
eladása. **Aszfalt elszigetelő lemez** és kaucsuk-aszfalt nedves falak és lakások száraz-
záradtá tételéhez, kátrány és carbolineum fák telítésére, gomba és rothadás ellen.
Azbeszt pala igen könnyű és tartós. Teljes födéseket elvállalom. **Vasgerendák** bár-
milyen méret szerint. **Hornyolt cserép** agyagból. **Vakolat köpor**, Schamotte tűzálló
tégla és föld stb., mindenemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRU-GYÁR.

Kutkarikák betonból 80—100, 120, 150—200—300 és 400 méter átmérőjű kutak-
hoz, ezek készítését is elvállalom süllyesztő rendszerrel, nagyobb kutak építését,
gőzüzemű berendezéssel készítek magas vízállások megadásával. **Cement-cserép** több-
féle színben, betonesövek, hidak és átvezetek készítése. **Beton- és mükőlepcsők**, sze-
nes járdák és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. **Itató- és etetővályuk** minden
nagyágban. — **Blok üres tégla**, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak.
Virágvakok és talpazatok esinos kivitelben. **Kályha alátét lemezek**. **Kemény- és fal-
fedőkövek**. Mindenemű beton- és cementipar-vállalat, granit-terasso beton stb. bur-
kolatok készítése stb. stb. **Nagybani eladásoknál megfelelő engedmény.** A nagyérdemű
fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendléseivel felkeresni sziveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszereida, Ujtasnd és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszereida.

27-52